

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Pohjois-Savon hyvinvointialueen kirjaamo

kirjaamo@pshyvinvointialue.fi

Rautalammin kunnan lausunto Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelujärjestelmän uudistamiseen / Perhe- ja vammaispalvelujen uudistus (R3)

Rautalammin kunnan mielestä palvelujärjestelmän uudistaminen on ymmärrettävä toimenpide niin taloudellisten kuin henkilöstön saatavuuteen liittyvien haasteiden vuoksi. Uudistuksen tavoitteet, kuten palveluiden integraatio ja toimintamallien yhtenäistäminen, ovat kannatettavia ja tärkeitä koko alueen kannalta. Rautalammin kunta korostaa, että uudistuksen suunnittelun tulee huomioida erityisesti alueelliset erot ja palvelujen saavutettavuus kaupunkien lisäksi tasapuolisesti myös alueen reuna-alueilla.

Taloudellisten säästöjen hakeminen ei saa heikentää perustason palveluita eikä kuntalaisten perustuslaillisia oikeuksia. Lisäksi peruspalveluiden turvaaminen ja palvelutarpeeseen vastaaminen varhaisessa vaiheessa on keskeinen onnistumisen edellytys myös kustannusten hillinnässä.

Kuntien ja hyvinvointialueen **hyvinvointityössä** on tärkeää verkostomainen toimintatapa, jolloin on tärkeää, että **jokaisessa kunnassa on** perhepalvelujen toimipiste. Tämä edistää yhteistyötä. Nyt näyttää siltä, että suunnitellut uudistukset saattavat heikentää peruspalvelujen saavutettavuutta erityisesti reuna-alueilla, joissa välimatkat ovat pitkiä ja väestö vähenee. Hyvinvointialue on nyt karsimassa peruspalveluja ennaltaehkäisevistä palveluista ja erityisesti lähipalveluista.

Rautalammin kunta uskoo, että toteutetuilla perhepalveluilla ennaltaehkäistään lasten huostaanottoa ja hyvällä yhteistyöllä voidaan myös parantaa olemassa olevaa tilannetta. Erityisesti äitiys- ja seksuaaliterveys- ja lastenneuvolavastaanoton osalta asia on merkityksellinen ja siksi näiden lähipalvelujen saavutettavuus tulee varmistaa. On myös kohtuutonta ja kestämatöntä, jos esimerkiksi neuvolapalvelut keskittyisivät vain suuriin keskuksiin, mikä johtaisi siihen, että perheet joutuisivat matkustamaan jopa kymmeniä kilometrejä peruspalveluiden perässä. Tämä uhkasi sekä kuntien houkuttelevuutta lapsiperheiden silmissä että nykyisten asukkaiden hyvinvointia. Rautalammin kunnassa on määrätietoisesti panostettu lasten ja lapsiperheiden hyvälle palvelulle ja uusittu päiväkotijoukko kouluverkostoa ajatuksena myös säilyttää kunnan houkuttelevuus lapsiperheiden kotikuntana. Kunnassa toimii myös erikoislukio, joka on useiden vuosien aikana houkuttanut kokonaisia perheitä muuttamaan kuntaan. On erittäin suuri riski kunnan elinvoiman kannalta, jos perheiden peruspalveluita oltaisiin siirtämässä kotikuntaa kauemmas. Se tulee olemaan myös saavutettavuusongelma sillä joukkoliikenne palvelut ovat huonolla tasolla. Kunta pitää äärimmäisen tärkeänä, että perheiden terveystaloudelliset palvelut, perhepalvelut sekä perheiden sosiaalipalvelut on saatavilla omassa kunnassa. Palveluita on järjestettävä sekä myös tuotava liikkuvina palveluina kunnan asukkaille.

Vammaispalveluiden uudistuksen kokonaisuuden osalta kunta toteaa, että Rautalammin kunnassa vammaispalveluiden palveluille on myös merkittävä tarve ja palveluiden piirissä olevien kaikenikäisten kuntalaisten perustuslailliset oikeudet tulee turvata kaikissa tilanteissa ja olosuhteissa. Tila-asioiden ratkaisut on toteutettava hyvässä yhteistyössä kunnan ja hyvinvointialueen kanssa.

Rautalammin kunta haluaa omalta osaltaan edistää toimivassa ja hyvässä yhteistyössä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa niin paikallista kuin myös maakunnallista terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Tämä on myös kaikkien kuntalaistemme etu. Haluamme myös edistää ja edellyttää hyvässä vuoropuhelussa Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa keinoja löytää ratkaisuja digitaalisten palvelujen käyttöönoton tukemiseen ja neuvontaan alueen asukkaille. Myös hyvinvointialueen selkeä esitys siitä miten liikkuvia palveluja on suunniteltu järjestettävän olisi toivottavaa. Samalla avoin vuoropuhelu ja tiedottaminen vähentäisi uudistuksiin kohdistuvia epäluuloja.

Rautalammin kunta esittää, että nyt tehtävä lopullinen päätös palvelujärjestelmän osalta tulee olla perusteltu, pohjautua tunnistettuun tietoon ja huomioida aidosti päätösten vaikutusten arviointi. Päätöksen tulee olla pitkäjänteinen, jotta valtuustokausien vaihtuessa uusia vastaavia muutospäätöksiä ei tarvitse lähteä edes valmistelemaan